

РЕШЕНИЕ

№ 2135

гр. София, 11.04.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД, ГО I-22 СЪСТАВ, в публично заседание на втори април през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: С. Ис. Шекерджийски

при участието на секретаря Весела Хр. Станчева
като разгледа докладваното от С. Ис. Шекерджийски Гражданско дело № 20221100112696 по описа за 2022 година

иск с пр.осн. чл. 557, ал. 4 от КЗ и чл. 86 от ЗЗД:

Ищецът – **Н. С. Г.**, в исковата си молба и уточнение на същата от 13.02.2023г., твърди, че на 01.12.2017г. около 15: ¹⁰ ч. в с. Зафирово, обл. Силистра по ул. „*****“, в посока кръстовище с ул. „Ген. Атила Зафиров“, Т. С. Г., ЕГН ******, при управление на мотоблок марка „WM 900 WEMA“, с двигател № WM170F/P17B131094, без регистрационен номер, с прикачено към него ремарке без регистрационен номер, собственост на Т. С. Г. от с. Малък Преславен, обл. Силистра, нарушил правилата за движение съгл. чл. 20 ал. 1 от ЗДВП и по непредпазливост причинил смъртта на С. Г. И., ЕГН *****.

Била постановена присъда по чл. 343, ал. 3, предл.първо б. Б, предл. първо, във вр. с чл. 343, ал. 1, б. В, във вр. с чл. 342, ал. 1 от НК, във връзка с чл. 54 и чл. 36 от НК.

Ищецът и г-жа Г.а били деца на починалия.

Съобразно изложеното, ищецът моли да се осъди ответникът да му заплати:

- сумата от 2 X 180 000 лева, обезщетение за неимуществени вреди, ведно със законната лихва, а също така

- сумата от 2 X 67 200 лева, лихва за периода от 28.03.2019г. до 30.11.2022г.

Ответникът - **ГАРАНЦИОНЕН ФОНД**, оспорва исковете:

- правото на обезщетение не се наследявало;

- евентуално, а не алтернативно (Решение № 97/08.02.2013г. по т.д. № 196/11г. на I т.о.) оспорва иска и по размер;

- имало съпричиняване.

Третото лице-помагач на ответника - **Т. С. Г.**, оспорва иска. Претенцията била неоснователна, евентуално завишена, като имало голям процент на съпричиняване.

Съдът, след като прецени събраните по делото доказателства и обсъди доводите на страните, с оглед разпоредбата на чл. 12 и чл. 235, ал. 3 от ГПК, приема за установено следното:

от фактическа страна:

Делинквентът е осъден за престъпление, осъществено чрез МПС - който при управление на подвижен железопътен състав, въздухоплавателно средство, **моторно превозно средство ...** (чл. 342 от НК). Това обстоятелство не подлежи на обсъждане – арг. от чл. 300 от ГПК (Присъдата не е задължителна за гражданския съд за поведението на лицата, за които това не е предвидено от НК като елемент от фактическия състав на деянието, а преценяването на степента на допринасянето е възможност само на гражданския съд - Решение № 392 от 11.03.1976г. по гр.д. № 95/76г., I г.о.). Водачът е бил в нетрезво състояние – 1,9 ‰.

Не се спори, че бащата на ищеца е пътувал в ремаркетото на мотофрезата, описана в СТЕ, а това е видно и от АУАН (л. 64 - чл. 189, ал. 2 от ЗДП и чл. 125, ал. 1, т. 1, предл. 2, както и Р. № 85 от 28.05.2009г. на ВКС, т.д. № 768/2008г.; също: Р. на ВКС № 24 от 10.03.2011г., т.д. № 444/10, I т.о.; Р. № 29 от 17.05.2008г. по т.д. № 535/2008г. на ВКС, II т.о.; и Определение № 372 от 18.06.2010г. по т.д. № 209/2010г., т.к., II т.о. на ВКС).

Събрани са гласни доказателства – разпитан е св. Х. от чиито показания се установява, че: с ищеца се познавали близо от 2001г. - 2002г. Били близки приятели и се чували и виждали редовно. Свидетелят познавал баща му и сестра му. Всички (*и свидетеля*) били от Силистра. Г-н Х. обаче работел в Русе. На връщане от работа минавал през Зафирово (на 35-6 км. от гр. Силистра в посока гр. Русе), където живеел баща му. Сестра му била болна.

Н. бил в много добри отношения с баща си. Живеел в гр. Варна. Преди това ходел в чужбина. В. (*сестрата на Н.*) първо била в дом. След загубата на баща си Н. изпаднал в депресия. Малко след това починала и сестра му и това го му подействало още по-лошо. Свидетелят, по молба на приятеля си, ходел да наглежда сестрата. Тя била болна с Даун, все едно малко дете. Иначе разбирала и познавала хората. Усмиввала се и питала за батко си и татко си. Първоначално криели, че баща ѝ е починал. Когато случайно разбрала обаче реагирала остро - взела да търси постоянно брат си и да плаче. Водели я на психиатър. Гледали я една жена и с дъщеря си, които живеели там, не плащали наем, за да я обгрижват. Това било в гр. Силистра, в къщата на дядо му.

Много пъти виждал Н. с баща му, последният искал да го вземе Н., в Зафирово, да вземат и В. - там да я гледат. Искал със земеделие да се занимават заедно. Като ходели на сбора и той питал кога синът му ще дойде пак. Имали емоционална връзка. Н. отслабнал драстично. По време на настъпването на смъртта на своя баща Н. бил в чужбина – бил в

Гърция.

Депозирани са заключения на СПЕ, СМЕ и СТЕ, неоспорени от страните и приети от съда, като компетентно изготвени (относно СМЕ е взето отношение и по-долу). От тях, както и от разпита на в.л.-а в о.с.з. се установява, че

1. СПЕ: относно ищеца: Работил в сферата на туризма и общественото хранене, като барман, сервитьор, готвач, камериер. От 1,5г. работи на рибарски кораб, като екипаж - рибар. Не е семеен, няма деца. Имал връзки със съвместни съжителства, които продължавали до 2-3 години.

Пушач на тютюневи цигари от около 25-годишна давност. Рядко пие алкохол, предимно лятото бира - две-три за деня от 500мл. Употребявал епизодично при техно партита - LSD, екстази, кокаин, марихуана - епизодични употреби в периода до 30-годишна възраст.

От интервюто: „Баща ми, като почина бях в затвора в Гърция за трафик на хора през 2015г. В България няма затвор за тия неща, беше много силна емигрантската вълна. Бях затворен в Гърция 6,5 г.“.

Налице са изцяло разтормозени и засегнати психични процеси, при запазено интелектуално функциониране. Липсват достатъчно обективни анамнестични данни, за да може да се даде пълна и ясна интерпретация за причините отключили разстройството в минал период. Волевите процеси са засегнати и отслабени. От психологичното изследване се наблюдава депресивно състояние и състояния на изчерпаност в психиемоционален план, но по психоорганични причини. Затормозено е емоционалното, психичното и социалното функциониране.

Касае се за органична промяна на личността. Фамилната анамнеза дава данни за дисхармонични семейни интеракции. Семейната динамиката през периода на израстването предполага психологичен терен с по-високо предразположение към стрес, страхове по повод социални ситуации. Данните от изследването стигат до извода, че понастоящем оформената личност е под динамиката на органичната мозъчна увреда, което се интерпретира под названието органично разстройство на личността. Промяната на личността може да бъде резидуално (остатъчно) или съпътстващо разстройство през целия живот на лицето преживяло черепно-мозъчна травма/и с изводими от същото личностни и поведенчески симптоми и прояви. Органичната личностна промяна засяга предимно и в дълбочина изразя на емоциите, подтиците и потребностите. Познавателната дейност може да търпи увреждане в сферата на поведенческите прояви, на критичността от последиците от поведението в личен и социален план.

В динамиката на заболяването са характерни следните промени: променено емоционално поведение, емоционална лабилност, лесни преходи към раздразнителност, краткотрайни изблици на гняв и раздразнителност; изразяването на потребности и подтици става без съобразяване с последствията или социалните норми - диссоциални дейности. Когнитивните нарушения са под формата на мнителност и параноидни нагласи или свръх-

ангажираност с някаква абстрактна тематика. Темпът и потокът на речта също са променени. При постравматичния органичен мозъчен синдром са налице редица несистематизирани симптоми: главоболие, световъртеж, уморяемост, раздразнителност, трудности при концентрацията при изпълнение на умствени задачи, безсъние, с намалена поносимост към стрес, емоционална възбуда, страхове, употреба алкохол/ ПАВ (психоактивни вещества). Изпитваните симптоми на синдрома са мъчителни за понасяне, както се наблюдават в случая при ищеца.

Налице е прекъсване на образованието поради нисък успех и липса на мотивация. Съобщава за прием на лекарствени препарати със специален режим, като не може да цитира наименованията им. Отрича да се е лекувал в психиатрични клиники. Всички тези симптоми са описани в МКБ-10 в рубриката Разстройства на личността и поведението дължащи се на мозъчно заболяване, увреда, дисфункция. Смъртта на бащата е затруднила и без това затормозеното емоционално и социално функциониране и така ищецът за продължителен период от време е загубил опора и подкрепа.

От запознаването с някои данни става ясно, че лицето е израснало в среда с дисхармонични фамилни интеракции. Липсват подробни данни за динамиката в развитието в ранна детска възраст, но прави впечатление, че той не е в състояние да формира и да поддържа трайни и хармонични отношения с близки и по-далечни хора. От друга страна средата с дисхармонични такива също допринася за обостряне на симптомите съпътстващи заболяването му. Изначално интеракциите с хора страдащи от посттравматичен мозъчен синдром или органично афективно разстройство, са трудни и дисхармонични, както и на страдащите от същия е трудно да общуват, като възприемат акта на интеракция като себеотносен и застрашаващ.

Паметовите нарушения, трайната социална дезадаптация със загуба на интереси, характерните симптоми и поведенчески прояви, които са характерни за травмено променената личност, за хора преживели мозъчно заболяване с увреда и дисфункция, са описани в МКБ-10 в рубриката Разстройства на личността и поведението дължащи се на мозъчно заболяване, увреда, дисфункция. Характерно за лицата страдащи от коментираното в експертизата заболяване е поведението с диссоциални характеристики и прояви. Тук на преден план е голямото несъответствие между социалните норми и поведението на лицето. При описаните симптоми изводими от синдрома на разстройството, прояви на травмено променената личност става ясно, че ищецът вече има съществуващ психоорганичен терен, при който липсва ясна преценка за действителността или е налице задоволителна такава, за собствените действия и преживявания. Критичността и преценката са занижени, занижен е прага на фрустрация, от което следва да е занижена и поносимостта към ситуации на стрес. Всичко това е на фона на ясно съзнание, на правилна ориентация в реалната действителност, при средно добри към ниски резултати на изследвания за мнестични процеси, на фона на разстроени показатели на вниманието и скъсен контрол над импулсите с афективна готовност, гневно дифорични изживявания, нисък толеранс към нива на стрес и изолация. Ето защо е напълно възможно описаните преживявания и симптоми от смъртта на

бащата при процесното ПТП да са ескалирали на фона на житейската ситуация, в която се е намирал ищеца. Веднъж съществуващи в психиката на ищеца на фона на мозъчно травмено заболяване с оформен от минал период психоорганичен терен, развиващи се в динамика и с напредъка на възрастта, на фона през годините на: употреба на психоактивни вещества, на нерегулярна употреба и с прекъсвания на медикаменти предписани от лекари. Ищецът съобщава само за прием на антихипертензивна (за високо кръвно налягане) терапия.

Налице са описаните в данните от интервюто и некомментираните поради естеството на професионална компетенция соматични сърдечно-съдови промени - повишено артериално налягане. Напълно възможно и прага/толеранса на фрустрация и капацитета на психичните ресурси за справяне в ситуации на преживяване на стрес да бъде много нисък/ниски и така описаните преживявания и ескалацията им да дават своя възходящ симптоматичен отговор въз основа на динамиката на неговото заболяване и на така оформения психичен строй, който е болестно променен, на фона на личностна незрялост. Симптомите преживени от ищеца по процесното събитие са продължили да кумулират в психиката и в периода след смъртта на бащата и са актуални към момента на изследването.

Изследването не може да даде категорични данни относно начина на развитието в ранна детска възраст и в юношеските години. Ищецът не описва точни данни относно семейната среда, но става ясно че се касае за тежка фамилна история: обремененост с вредна алкохолна употреба, хромозомни аномалии. Не става ясно нивото на хармоничност в семейните интеракции. При подекспертният липсва постигане на социална вградимост. Работил е ниско квалифициран труд. Наблюдава се понастоящем нисък контрол на волевата активност, както и за минал период. Обективното психологично изследване достига до изводи, че се касае за органично разстройство на личността, което включва следните дефицити в динамиката на личността в минал и в настоящ период:

- не постигане на стабилен образователен ценз - по време на обучението във военното училище е прекъснал образованието си поради нисък успех и липса на мотивация;

- налице са генетични обременености;

- семейната среда по време на ранно детско развитие и по време на формиране на личността; съвместно израстване с болна сестра изискваща специфични грижи; на седем-годишна възраст следва загуба от насилствена смърт на майката; в периода на личностното оформяне следват употреби на психоактивни вещества; девиантни прояви, задържане/излежаване в затвор.

С оглед актуалното психично и емоционално състояние, тежката и дисхармонична фамилна история в семейството на родителите, период (неуточнен) на психоактивни вещества, не на последно място симптомите на органично разстройство на личността, при ищеца се установява нужда от регулярни консултации със специалист психиатър.

По време на смъртта на бащата на подекспертния Н. Г., той се намира в затвор в Гърция. Преди да почине бащата е помагал финансово на престоя му в затвора. След смъртта му е затруднено ежедневно му функциониране свързано с ежедневните основни

нужди. Засегнат е и емоционалният статус поради факта, че преди да почине бащата се е грижил за болната си дъщеря (сестра на ищеца). След смъртта му не е било ясно тя какви ежедневни грижи е получавала. Според ищеца те са били под екзистенциалния минимум относно състоянието ѝ.

Изследването констатира налични данни за депресивни изживявания, но на фона на психоорганичен терен.

Изследването установява, че съществуващите симптоми на разстроено психоемоционално състояние от преди процесното ПТП са актуални и ескалирали към момента на изследването. Това затруднява и изпълнението на трудовите задължения на ищеца.

Изследването констатира данни за клинично значими симптоми в тесния смисъл на психиатричното понятие, които изискват дълготрайно и регулярно проследяващо лечение. Изследването не установява категорични декомпенсации и категорични данни за депресивитет.

Относно сестрата на ищеца: Има данни за изпадане в състояние на остра стресова реакция при лицето В.И.. Болните със синдром на Даун са с изоставане в развитието и с хромозомни аномалии, които засягат и забавят интелектуалното и двигателното развитие на страдащия индивид от синдрома. Поради тази причина те силно се привързват към значимите и обгрижващите ги хора. В случай на внезапна раздяла и това, че престават да виждат човека, от когото зависят, те изпадат в силна фрустрация и безпокойство, до декомпенсация и влошаване.

Наблюдаваните симптоми са завишени и клинично изяви за разлика от симптомите на нормалната траурна реакция.

2. СМЕ: Вследствие на алкохолното опиянение, реакциите са многократно намалени, наблюдава се нарушение във вестибуларния апарат, намаляване на кислородната консумация в мозъчната тъкан, нарушение на вниманието и концентрацията. Не е възможно пострадалият да бъде в стабилно равновесие на ръба в коша на ремаркетото и да прояви чувство за самосъхранение при падането, вследствие на голямото прието количество алкохол (6.56 ‰).

Наличието на алкохолна интоксикация води до намалена кислородна консумация от всички органи и системи, при което нарушава тяхната нормална биохимична и физиологична функция. Вследствие на това, се наблюдава и нарушение в централната нервна система, която контролира всички функции в организма.

Основната причина за смъртта се дължи на възникналата закрыта черепно-мозъчна травма и последващия общомозъчен оток, челно-теменно вдясно, вследствие удара на главата в крайпътното дърво.

3. СТЕ: Процесният мото блок не е оборудван за превоз на пътници. При закачане за него на двусосно ремарке на същото се предвижда мястото за водача на мото блока, но не и за пътници в ремаркетото. Към становището на експерта са приложени и снимки – л. 156-7.

Мощността на двигателя е 7 к.с. = 5,25 kW (<https://kalkulatori.eu/kilovati-konski-sili-konvertor/>)
Решение № 92 от 1.09.2014 г. на ВКС по т. д. № 83/2013 г., I т. о., ТК).

Центробежната сила го е запратила към дървото.

Мотивите на присъдата (л. 29-32) или потвърдителното решение № 3 от 07.01.2019г. по ВНОХД № 395/2018г. на Варненски АС, не представляват доказателство и не обвързват гражданския съд - Решение № 25 от 17.03.2010г. по т.д. № 211/2009г., т.к., II т.о. на ВКС и Определение № 510 от 06.07.2011г. по ч. т.д. № 425/2011г., т.к., I т.о. на ВКС.

Същото се отнася и до актовете на органите на досъдебното производство /заключително обвинително постановление и обвинителен акт/, независимо че са официални документи по смисъла на чл. 179 ГПК, респ. чл. 143, ал. 1 ГПК /отм./, не представляват доказателство за механизма на ПТП и за поведението на участниците в него, поради което нямат задължителна сила за гражданския съд, който разглежда гражданските последици от деянието - решение № 43/15.03.2011г. по т.д. № 414/2010г. на ВКС, ТК, II т.о. и решение № 43/16.04.2009г. по т.д. № 648/2008г. на ВКС, ТК, II т.о. и ТР № 142 от 01.12.1966г. по гр.д. № 112/1966г., ОСГК на ВС. В случая обвинителния акт – л. 22-4 и протест – л. 33-4.

Съдът постановява решението по спора въз основа на доказателствата, събрани по конкретното дело, в открито заседание с участие на страните. Той не може да се позовава на събрани извънсъдебно доказателства и дори на доказателства, събрани по друго дело (решение № 84-II от 05.05.1983г. по гр.д. № 263-II/82г., I г.о.). Също Решение № 183 от 22.11.2010г. по т.д. № 30/2010г., т.к., II т.о. на ВКС; Решение № 55 от 30.05.2009г. по т.д. № 728/2008г., т.к., I т.о. на ВКС; Решение № 43 от 16.04.2009г. по т.д. № 648/2008г., т.к., II т.о. на ВКС). Следователно експерти и свидетелските протоколи, изготвени по наказателната преписка, не могат да бъдат част от предмета на доказване в това производство (АТЕ – л. 43-50). Изложеното не се отнася само до огледния протокол – той може да се ползва.

Проблемните документи, описани по-горе като недопустимо доказателство са приложени от процесуалния представител на ищеца, което нормално е довело да заблуждение на второто в.л., което не е юрист (СМЕ), съобразило част от фактическите си изводи с данни, които не са установени в това производство. Самата експертиза може да се ползва, доколкото се отнася основано до въздействието на алкохола.

Преклузията за ангажиране на доказателства настъпва след изготвяне на доклада по делото – т.е. първото редовно о.с.з., освен ако не става въпрос за нововъзникнали обстоятелства (Решение № 549/29.10.2010г., по гр.д. № 56/2010г., на IV г.о.; Решение № 700/06.12.2010г., по гр.д. № 304/2010г., на III г.о., постановени по реда на чл. 290 ГПК). Документацията, която е върната физически на ищеца (причината склонността на процесуалния представител умишлено да прилага недопустими доказателства, което, както се установи, до голяма „практически се доближава до приемане“) с дата 08.06.2022г., като искът е депозиран на 01.12.2022г.

от правна страна:

Гаранционният фонд изплаща на увредените лица от Фонда за незастраховани МПС обезщетения за:

1. имуществени и неимуществени вреди вследствие на смърт или телесни увреждания, причинени на територията на Република България от моторно превозно средство, което е напуснало местопроизшествието и не е било установено (неидентифицирано моторно превозно средство) (чл. 557, ал. 1, т. 1 от КЗ).

Не се спори, че ищецът и г-жа Г.а са сезирали ответника с искане за обезщетение – молбата е получена на 20.03.2019г. Това е достатъчно, за да се приеме, че претенцията на сестрата е предявена приживе (Решение № 60170 от 13.05.2022г. на ВКС по т.д. № 1435/2020г., II т.о., ТК, докладчик съдията Анна Баева). Това волеизявление е приравнено на предявен иск от ВКС, поради което Определение № 169 от 31.03.2009г. по ч.т.д. № 11/2009г., т.к., I т.о. на ВКС и Решение № 96 от 08.02.2021г. по т.д. № 1970/2019г., т.к., I т.о. на ВКС, са неотнормативна практика.

Машината следва да се приеме за МПС на основание т. 11 от § 6 от ЗДП: "Моторно превозно средство" е пътно превозно средство, снабдено с двигател за придвижване, с изключение на релсовите превозни средства и индивидуалните електрически превозни средства (арг. за обратното и от РЕШЕНИЕ НА СЪДА (голям състав) 28 ноември 2017 година, по дело С 514/16г.: „Преюдициално запитване - Задължителна застраховка „Гражданска отговорност“ при използването на моторни превозни средства - Директива 72/166/ЕИО — Член 3, параграф 1 —Понятието „използване на превозни средства“ - Произшествие в земеделско стопанство — Произшествие, в което е участвал селскостопански трактор, който не се е движел, но е бил с включен двигател, за да задвижва помпа за пръскане с хербицид“ и изрично т. 29). Доводът за обратното на ответника е неоснователен.

Съгласно обаче чл. 481, ал. 1 и ал. 2, т.2 от КЗ, за целите на задължителното застраховане по тази глава **моторно превозно средство е всяко превозно средство за движение по суша, задвижвано със собствен двигател (т.е. без изключение)**, както и трамваите, тролейбусите и самоходната техника по Закона за регистрация и контрол на земеделската и горската техника, включително къмпинг-автомобилите. За моторни превозни средства се смятат и ремаркетата и полуремаркетата по Закона за движението по пътищата, включително къмпинг-ремаркетата.

За целите на задължителното застраховане по тази глава не се смятат за моторни превозни средства:

2. самоходната техника по смисъла на § 1, т. 12 от допълнителните разпоредби на Закона за регистрация и контрол на земеделската и горската техника с мощност на двигателя до 10 kW. (чл. 11 от Закона за регистрация и контрол на земеделската и горската техника).

Деликвентът не е имал задължение да регистрира селскостопанската техника, тъй като мощността на двигателя ѝ е под долния праг (т.е. доводът на третото лице помагач е неоснователен – относно приложението на чл. 557, ал. 3, т. 2 от КЗ). Това обаче не означава, че ответникът не е отговорен:

Всяка държава-членка може да предвиди дерогация от разпоредбите на член 3 по отношение на определени типове превозни средства или определени превозни средства със специален номер, като техният списък се изготвя от съответната държава и се съобщава на останалите държави-членки и на Комисията.

В този случай държавите-членки гарантират, че превозните средства, посочени в първа алинея, се третират по същия начин както онези, за които не е било спазено задължението за застраховане, посочено в член 3 – чл. 5, ал. 2, т. 1 и 2, изр. 1-2 от, ДИРЕКТИВА 2009/103/ЕО НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА).

Директивата е с примат над кодекса и закона за регистрация (чл. 5, ал. 4 от КРБ). Директивата е акт, който обвързва България по отношения на дължимия резултат, но оставя националните власти да изберат формата и начина за въвеждането ѝ в действащото право. Тя обикновено няма пряко действие. Когато обаче директивата е въведена (транспонирана) в българското право в срока, указан в нея, тя действа като съответния национален акт. В този случай източник на съответните норми на МЧП е националният акт и той не поражда различни въпроси от тези, отнасящи се до всеки кодекс, закон или подзаконов акт. Българският правоприлагащ орган ще тълкува и прилага нормите, приети въз основа на директивата в съответствие с изискванията на общностното право - С-14/83 (§ 53 от КЗ *отм.*). Ако се приеме, че директивата не е транспонирана, изводът би бил идентичен - С-148/78.

В българското законодателство няма изискване за поредност, ако това е довода изложен в отговора (л. 78). Освен това, дължимото от делинквента, евентуален застраховател или ГФ обезщетение (стига във втория или третия случай да не надхвърля евентуалено нормативно предвидено ограничение) се определя по един и същи начин. То е идентично – застрахователят или ГФ само заместват делинквента в материалното правоотношение.

Неимуществени вреди се свеждат най-често до претърпени болки, страдания, недъзи, емоционален дискомфорт. Размерът им се определя от съда по справедливост – чл. 52 от ЗЗД.

Относно болките и страданията на ищеца, вследствие от смъртта на баща му съдът намира, че той не е бил в изключително тясно връзка с него. Бащата, съобразно показанията на свидетеля, е искал да живеят заедно, но това не се е случило (*това е било по-скоро несполделена желание/надежда*). Синът е бил емоционално нестабилен, работел е в различни населени места, а за относително дълъг период е изтърпявал наказание „лишаване от свобода“ и то в различна държава.

По тази причина съдът приема, че обезщетението следва да възлиза на 80 000 лева.

Това по отношение на сестрата – 120 000 лева (съобразена е само нормалната реакция на дъщеря към момента на инцидента, чийто баща е починал, но не и свръх експресията – съображения са посочени по-долу относно ищеца). Тя също не е живеела с бащата, но той е полагал грижи, за да бъде обгрижвана, доколкото възможностите на семейството са позволявали. Била е и силно привързана към него.

Доказателствената тежест да се установи съпричиняването е върху ответника (Решение № 25 от 17.03.2010г. по т.д. № 211/2009г., т.к., II т.о. на ВКС: От граматическото и логическо тълкуване на чл. 222 ГПК (отм.), чийто аналог е чл. 300 от действащия ГПК, се налага разбирането, че по изрично разпореждане на закона влязлата в сила присъда е задължителна за съда, разглеждащ гражданско правните последици от конкретно деяние, но само относно това, дали то е извършено или отречено, дали е противоправно и дали деецът е виновен. Следователно присъдата на наказателния съд се ползва със сила на пресъдено нещо единствено за изчерпателно посочените в чл. 222 ГПК (отм.), респ. възпроизведени в чл. 300 ГПК, обстоятелства).

Съгласно обаче Решение № 3204 от 23.12.1974г. по гр.д. № 2222/1974г., I г.о. на ВС:

При определяне вредите от непозволено увреждане съдът е длъжен служебно във всички случаи и без възражение на извършителя на деянието да обсъди и приложи разпоредбата на чл. 51, ал. 2 ЗЗД. Той е длъжен да събере доказателства и изясни дали и пострадалият с поведението си е допринесъл за причинените му вреди и ако такъв принос е налице, и без възражение на извършителя на деянието да намали размера на вредите, съответно на приноса; Решение № 777 от 28.08.1985г. по гр.д. № 519/85г., IV г.о.: При непозволеното увреждане законът предполага вината само на деликвента, но при наличието на някои обективно установени белези за нарушени правила и от страна на пострадалия следва да се приеме съпричиняване за настъпилите вреди даже и без да е правен довод.

Съотношението между вините може да се изрази в процент - Р. 1931-57-IV; или да се спадне глобално определена сума от обезщетението - Р. 1917-57-IV (също Решение № 43 от 16.04.2009г. по т.д. № 648/2008г., т.к., II т.о. на ВКС).

Няма данни бащата на ищеца да е знаел, че водачът е употребил алкохол (Решение № 45 от 15.04.2009г. по т.д. № 525/2008г., т.к., II т.о. на ВКС). Не са ангажирани и годни доказателства, че г-н С. И. е употребил алкохол. Ако бе установена употреба на алкохол над 6 ‰, решаващият орган би приел, че е налице съпричиняването, тъй като пострадалият е бил напълно неадекватен и неспособен да се грижи за себе си. Реакциите му са били ограничени до минимум, ако въобще е имал такива. Няма ангажирани доказателства (*съобразно и становището на процесуалния представител на ищеца, изложено при разпита на вещите лица*) да е молил водача да намали или да спре, което при подобно опиянение би било най-малкото странно.

Починалият обаче е бил в ремаркетото (без значение къде точно), а то не е било предназначено за возене на пътници. Съответно е бил и без поставен колан, тъй като такъв не е бил предвиден (О. на ВКС № 285 от 03.05.2011г., т.д. № 695, II т.о.). Ако се допусне, че такъв е имало, той би ограничил движението на тялото и това би го спасило, съобразно становището на в.л. по СТЕ.

Решаващият орган приема съпричиняване от 20 %.

Ищецът е генетично обременен, с оглед становището на в.л. по СПЕ, като емоционалната му и психическа нестабилност се дължат и на начина на живот, който са е избрал – употреба на наркотични вещества, несъобразяване с нормите за поведение, което е довело и до доста дълъг престой в затвора. Смъртта на баща му е била само поредния стресогенен фактор. Става въпрос за комбинация от „обективно съпричиняване“ и виновно поведение (в Р. 272/1984г., IV г.о, Върховният съд е приел 1/2 съпричиняване от пострадалата поради това, че за вредния резултат е допринесъл нейният чувствителен към работната среда организъм; в Р. 413/1983 – IV, съдът е намалил наполовина обезщетението на пострадалия, тъй като смъртта му се е дължала не само на предизвиканото от лошите условия на труд силикозно заболяване, но и от предшествуваната го бъбречна недостатъчност; в Р. 81/1986 - IV Върховният съд е приложил чл. 51, ал. 2 ЗЗД при следната фактическа обстановка: работник с болна ретина се е опитал да вдигне 54 kg тежък акумулатор. В резултат на това ретината му се е отлепила). Отново, според констатациите в СПЕ, ищецът не е положил грижа за себе си, нито преди, нито след смъртта на баща си, като

потърси психиатрично лечение или психологична помощ, каквато конкретно е необходима (Решение № 17 от 6.03.2015г. на ВКС по гр.д. № 3174/2014г., IV г.о., ГК: Когато за настъпилия вредоносен резултат има значение и поведението на пострадалия, независимо дали това поведение е правомерно или противоправно, то има значение за съпричиняване – за намаляване на дължимото от делинквента обезщетение на основание чл. 51, ал. 2 ЗЗД).

Решаващият орган приема, че съпричиняването е 30 %.

Така по отношение на ищеца (лично претърпяно от него страдание) във връзка със смъртта на баща му: 80 000 лева – 20 % = 64 000 лева – 30 % = **44 800 лева**.

За горницата искът е неоснователен.

Лихвата възлиза на **16 725,33 лева** (изчислена е по реда на чл. 162 от ГПК).

Втората главница възлиза на 120 000 лева – 20 % = **96 000 лева**. Лихвата е **35 840,01 лева**.

по разноските:

На основание чл. 78, ал. 1 от ГПК, във вр. с чл. 38 от ЗА, на процесуалния представител на ищеца се дължи сумата от **17 678,87 лева**.

Ответникът претендира разноски едва в писмените си бележки, като по тази причина искането е преклудирано (т. 11 от ТР от 06.11.2013г. № 6/2012г.).

На основание чл. 77 от ГПК ответникът дължи държавна такса и възнаграждение за вещи лица, съобразно уважената част от исковете - **8 280,61 лева**.

Воден от гореизложеното, СЪДЪТ

РЕШИ:

ОСЪЖДА на основание чл. 557, ал. 4 от КЗ и чл. 86 от ЗЗД, **ГАРАНЦИОНЕН ФОНД**, гр. София, ул. „*****“, e-mail: NP.@gfund.bg, [*****](mailto:NP.@gfund.bg), да заплати на **Н. С. Г.**, ЕГН *********, гр. Варна, обл. Варна, ж.к. „*****“, *********, ап. 16, и като наследник на **В. С.а Г.а**, ЕГН *********, починала на 26.04.2022г., съд.адр.: гр. Варна, ул. *****, тел.: *****1, чрез адв. **А. С.**, личен номер: *********, следното:

- сумата от **44 800 (четиридесет и четири хиляди и осемстотни) лева**, обезщетение за неимуществени вреди, вследствие на ПТП от 01.12.2017г. (около 15:¹⁰ч. в с. Зафирово, обл. Силистра по ул. „*****“ – делинквент **Т. С. Г.**, ЕГН *********, управлявал на мотоблок марка „WM 900 WEMA“, с двигател № WM170F/P17B131094, без регистрационен номер, с прикачено към него ремарке, без регистрационен номер, при което починал баща му **С. Г. И.**, ЕГН *********), ведно със законната лихва, считана от 30.11.022г. до окончателното ѝ изплащане, като **ОТХВЪРЛЯ** претенцията за горницата до пълния предявен размер от **180 000 (сто и осемдесет хиляди) лева**, като **НЕОСНОВАТЕЛНА**;

- сумата от **16 725,33 (шестнадесет хиляди седемстотин двадесет и пет лева и тридесет и три стотинки) лева**, лихва за периода от **28.03.2019г. до 30.11.2022г.**, като

ОТХВЪРЛЯ претенцията за горницата до пълния предявен размер от **67 200 (шестдесет и седем хиляди) лева**, като **НЕОСНОВАТЕЛНА**;

- сумата от **96 000 (деветдесет и шест хиляди) лева**, обезщетение за неимуществени вреди (болки и страдания, но претърпени от сестра му, вследствие на същия инцидент, ведно със законната лихва, считана от 30.11.022г. до окончателното ѝ изплащане, като **ОТХВЪРЛЯ** претенцията за горницата до пълния предявен размер от **180 000 (сто и осемдесет хиляди) лева**, като **НЕОСНОВАТЕЛНА**;

- сумата от **35 840,01 (тридесет и пет хиляди осемстотин и четиридесет лева и една стотинка) лева**, лихва за периода от **28.03.2019г. до 30.11.2022г.** , като като **ОТХВЪРЛЯ** претенцията за горницата до пълния предявен размер от **67 200 (шестдесет и седем хиляди) лева**, като **НЕОСНОВАТЕЛНА**;

ОСЪЖДА на основание чл. 78, ал. 1 от ГПК, във вр. с чл. 38 от ЗА, **ГАРАНЦИОНЕН ФОНД** , гр. София, ул. „*****“, да заплати на **адв. А. С.**, личен номер: ***** сумата от **17 678,87 (седемнадесет хиляди шестстотин седемдесет и осем лева и осемдесет и седем стотинки) лева**, адвокатско възнаграждение.

ОСЪЖДА на основание чл. 77 от ГПК, във вр. с чл. 38 от ЗА, **ГАРАНЦИОНЕН ФОНД**, гр. София, ул. „*****“, e-mail: NP.@gfund.bg, *****, да заплати по сметка на **Софийски градски съд**, сумата от **8 280,61 (осем хиляди двеста и осемдесет лева и шестдесет и една стотинки) лева**, дължима държавна такса и възнаграждения за вещи лица.

Решението е постановено при участието на трето лице – помагач на ответника - **Т. С. Г.**, ЕГН *********, с. Малък Преславец, ул. *******3**, съд.адр. гр. София, ул. „Г. *********“, e-mail: *****, чрез адв. П..

РЕШЕНИЕТО може да се обжалва с въззивна жалба пред **Софийски апелативен съд** в двуседмичен срок от връчването му на страните.

Съдия при **Софийски градски съд**: _____